

Az OTKA K 120197 számú pályázat záróbeszámolója a 2016 szeptembere–2021. július 30. közötti időszakban végzett munkáról

A kutatócsoport az elfogadott tervek szerint végezte munkáját. A járvány miatt azonban hosszabbítást kértünk és kaptunk, amit hatékonyan tudtunk felhasználni, hiszen ezalatt az idő alatt három új könyvet és további tanulmányokat jelentettünk meg.

A kutatómunka során a MNL HBML levéltárában Orosz István, Papp Klára, Szabadi István, Schrek Katalin, a Tiszántúli Református egyházkerület Levéltárában Papp Klára és Szabadi István, valamint az MNL Országos Levéltára P szekció (Családok, személyek iratai) Rhédey család levéltárában (P 1868) az Erdélyben élt családtagok személyi iratai, genealógiái, peres iratai között Szabadi István, az MNL Filmtárában, Csáky Imre levelezésében Papp Klára folytatott kutatásokat. A MNL BAZML Sátoraljaújhegyi Levéltárában, s a Sárospataki Református Kollégium Levéltárában Barta János kutató. A vizsgált állagok: Lelkészi fizetések Kbb IV. 5. Abaúji és alsó-zempléni református tractusok egyházaiban működő lelkészek fizetésének kimutatása (Díjlevelek) 1802. RA VI. 3/18. – A Felső Zemplénnel egyesült Ungi Esperesi Megyében lévő ekklésiák magok Templomaikra s Prédikátoraiknak és Mestereiknek fizetésekre fundált vagy rendelt Jövedelmeiknek összevont szedések 1801/2 esztendőre. 1800. Kgg IV. 13. A bécsi Österreichisches Staatsarchiv, Finanz und Hofkammerarchivban Barta János, a NHK Kommerz U Akten 1496. Fasc. 15., A mezőgazdaság javítása Fasc. 16. és Fasc. 31.; Borexport szabályozása Fasc. 80.; Kereskedelmi táblázatok Fasc. 32.; Stájerországi társaság Fasc. 23.; Karintiai társaság Fasc. 24.; Krajnai társaság Fasc. 28.; Görz tartomány társasága Fasc. 26.; Tiroli Társaság Fasc. 27.; Elő Ausztriai társaság Fasc. 28. állagokat tekintette át. A bécsi Staatsarchivban a Csáky család szepesmindszenti levéltárának anyagából Csáky György családi levelezését, Csáky Imre és Csáky János iratait (Kt 11a., 11b., Kt 12., Kt 13., Kt 14., Kt 15.) Papp Klára vizsgálta. Az MNL MOL, a Belügyminisztérium Elnöki irataiban, ezen kívül az Országos Széchényi Könyvtár kéziratárában Pál Judit folytatott forrásfeltárást. A külföldi levéltárakban: a Kolozsvári Állami Levéltárban Egyed Ákos, Szabadi István (Mikó-Rhédei család levéltára Nr. 1168. Fasc. V. A Rhédei család iratai (Actele fam. Rhedei) és Papp Klára (A Jósika, a Bánffy, a Csáky családok levéltári anyagaiban). A Marosvásárhelyi Teleki Tékában, a Kolozsvár Egyetemi könyvtár Kéziratárában, valamint Párizsban, a Bibliothèque Nationale François Mitterrandban Egyed Emese, Londonban, Cambridge-ben és Bécsben Schrek Katalin, az eperjesi és kassai levéltárban Kónya Péter végezte vizsgálatait. Barta Róbert 2019 őszén kéthetes levéltári kutatóúton vett részt az Egyesült Királyságban, Oxfordban (Bodleian Library-Weston Library, Special Collections). A kutatás célja egy 37 dobozból álló külön gyűjtemény áttekintése volt (Papers of C. A. Macartney-Ms. Eng. c 3280-3316), amely a történész-diplomata C. A. Macartney-ről és magyar kapcsolatrendszeréről készült monográfia egyik legfontosabb forrásanyaga.

A kutatócsoport tagjai vizsgálataik és elemzéseik egy részét a 2018 októberében tartott, a DAB Szakbizottsága által szervezett arisztokrácia konferenciára készítették, valamint kutatási eredményeiket a 2019 novemberében, a kolozsvári Tudomány Napi konferencia „Cselekvő arisztokraták” panelljének előadóiaként, a 90 éves Egyed Ákos akadémikus tiszteletére adták elő. Az előbbi anyaga a Speculum Historiae Debreceniense sorozatban jelent meg, az utóbbi pedig a kolozsvári Certamen évkönyv VIII. kötetében 2021-ben.

(Certamen VIII. Előadások a Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. szaksztyárában, Szerk. Egyed Emese, Pakó László, Sófalvi Emese, Weisz Attila, Kolozsvár, 2021. Szabadi István: Fejedelmek, nagyasszonyok és vallási sokszínűség Szilágysomlyón a 17. század első felében. 97–110.

Kónya Péter: A nagymihályi Sztáray grófi család és a Sztáray uradalom felemelkedése a 18. században 111–120.
Papp Klára: Gazdálkodó arisztokraták és segítők. Birtokos és tisztikar kapcsolata a 18. században. 121–138.
Kerepeszki Róbert: Habsburg -arisztokraták és a két világháború közötti magyar királykérdés 187–204.
Püski Levente: A nagybirtok védelmében. Károlyi Gyula 1935-ös adatgyűjtése 205–218.
Barta Róbert: Angolbarát arisztokraták a Horthy-korszakban. Márffy-Mantuano Judit kapcsolatrendszere 219–238.)

Schrek Katalin megvédte doktori (PhD) disszertációját (Oklevélszám: 62/2018 PhD), s kiadta a kézirat alapján elkészült monográfiáját (2020).

A pályázat résztvevői a következő 11 kötetet adták ki, amelyek jelentős mértékben hozzájárulnak az arisztokrácia-kutatás „fehér foltjainak” eltüntetéséhez. A három első kötet egy-egy személyiséghez kötődő életrajz, pályarajz, ahol a karrier alakulásában fontos szerepet kaptak a kialakult, formálódó, elhagyott kapcsolatok. Schrek Katalin monográfiájában nem csupán a személyek közötti, hanem a birodalmi nagypolitika kapcsolatai is megmutatkoznak.

Egyed Emese két kiadványa az irodalomtörténet területére vezet, ahol a verselő körnek, vagy Teleki Sámuel fiának, Domokosnak munkássága, kapcsolatai jól illeszkednek a korszak kapcsolatteremtéséhez.

Az arisztokrácia kötet a vállalt kutatási témából valamennyiünk tanulmányát tartalmazza, s hasonlóan összetett képet nyújtunk eredményeinkből a „Kultúra, művelődés, agrárium” tisztelegő kötetben is. Orosz István tanulmánykötete kutatási összegzés gazdaságtörténeti alapozó kutatásaiból, Barta János zempléni Adattára korábbi arisztokrácia-kutatásainak záró köteteként teljesíti a kutatási tervében foglaltakat.

A Kossuth Kiadónál megjelent kötet pedig átfogó, letisztult ismereteket nyújt a 18. század vizsgálatához.

A kötetek a következők:

1. Püski Levente: A Horthy-korszak szürke eminenciása Károlyi Gyula (1871–1947)., Sziluett, Korszerű történelmi életrajzok sorozat. Kronosz Kiadó-Magyar Történelmi Társulat, Pécs–Budapest, 165., 2016.
2. Kerepeszki Róbert: Darányi Kálmán – Pályakép, korrajz, személyiség., Kronosz Kiadó, Pécs, 319., 2018.
3. Barta Róbert: A magyarság vonzásában. Válogatás Carlile Aylmer Macartney írásaiból és előadásaiból, Speculum Historiae Debreceniense 31. kötete, Debrecen, 2021.
4. Schrek Katalin: A keleti kérdés válságainak kezelése az angol–orosz kapcsolatok viszonyrendszerében: koncepciók, mechanizmusok és azok színterei, 1821–1841., MOSZT Könyvek 18. Pécs., 2020.
5. Egyed Emese: „Levéllé válva”. Ujfalvi Krisztina verselő köre (1795-1797)., S. a r, bevezető: Egyed Emese. Erdélyi Múzeum-Egyesület Kolozsvár, 127. 2017.
6. S.a.r. Egyed Emese Editio princeps.: I.G. Teleki Domokos: A Spanyolok Mexicóba. Szomorú Játék, Erdélyi Múzeum, Kolozsvár, 2019.
7. A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása, Speculum Historiae Debreceniense 26. Szerk. Papp Klára, Püski Levente és Novák Ádám, Debrecen, 426., 2019.
8. Kultúra, művelődés, agrárium Tanulmányok ifj. Barta János 80. születésnapjára., Speculum Historiae Debreceniense 29., Szerk. Papp Klára – Bárány Attila – Kerepeszki Róbert – Pallai László, 2020.
9. Orosz István: Tanulmányok az Alföld mezőgazdaságáról. Speculum Historiae Debreceniense 30., Debrecen, 2020.

10. Barta János: „Ha Zemplin vármegyét az útas vizsgálja...” III. Adattár Zemplén megye 18. századvégi történetéhez II. Zemplén megye 1800. évi összeírása., In. Speculum Historiae Debreceniense 32. Debrecen, 2020.

11. Barta János: Újjáépítés és modernizáció 1699-1795. Új remények a kétfejű sas árnyékában., Magyar História, Kossuth Kiadó, Bp., 2020.

Az egyéni teljesítések a következők:

Szabadi István levéltári kutatásokat folytatott az MNL Országos Levéltárában: P szekció (Családok, személyek iratai) Rhédey család levéltára, P 1868 Az országos levéltár által rendezett iratok 1530-1847, 2.38 ifm, Az Erdélyben élt családtagok személyi iratai, genealógiái, peres iratai időrendben). Jelentős anyagot gyűjtött össze egy – általa tervezett – forráskiadvány megjelentetéséhez, azonban a forrásanyag kiadásához még további erdélyi levéltári kutatásokra lett volna szüksége, amelyben a világiárvány akadályozta, ezért a meglévő anyag alapján erre csak a későbbi években kerülhet sor.

A pályázat ideje alatt elsősorban egyháztörténeti témakörökből tartott több konferencián előadást, ezek egy része alapjául szolgált megjelent tanulmányainak: 1. Kolozsvár 2018. október 6. Tonk Sándor Emlékkonferencia: „Scrinium Ecclesiae Generalis. A partiumi reformátusok koraújkori levéltára”, 2. Debrecen 2018. november 29–30. „Biográfia és identitás” konferencia: Révay Péter koronaőr életrajza Rafael Hrabecius halotti prédikációjában, 3. Sárospatak 2019. február 8. „A vértelen ellenreformáció” konferencia: A TTRE igazgatása és az egyházlátogatás a 18. században, 4. Kolozsvár 2019. május 14. „Egyház, iskola, művelődés” konferencia: Egy püspökválasztás viszontagságai Partiumban (1664–1665) Ez utóbbi előadás tanulmányként megjelent 2020-ban, az Erdélyi Református Egyháztörténeti Füzetek 27. kötetében, Kolombán Vilmos József szerkesztésében 2020-ban. 5. Budapest, 2019. október 22. HIT konf. *„E világ ő néki is ellensége, mint nekem volt” Zoványi György töprengései a püspöki hivatásról.* Tanulmányként megjelent a *Hagyomány, identitás, történelem című kötetben* (A reformáció öröksége sorozat 3/1.) Kiss Réka – Lányi Gábor szerkesztésében. 6. Kolozsvár, 2019. november 23. MTNE *Adalékok az erdélyi református főkonzisztórium és a debreceniek 18. századi kapcsolatához*

A Történelmi Intézet és a kutatócsoport tanulmánykötetében jelent meg: *Báthory Kristóf erdélyi vajda 1580-as oklevele és a szilágysági reformátusok.* In. A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása. (2019).

Az Eperjesen, 2017. december 4–7 között „*Reformation in Mittel- und Südost-Europa*” címmel rendezett, négy napos, több mint száz előadó részvételével szervezett nemzetközi konferencia ötletadója és fő szervezője, házigazdája **Kónya Péter** professzor volt, aki ezzel a kezdeményezésével szoros kapcsolatba került Szabadi István témaköréhez, hiszen a 16–18. században a felekezeti kapcsolatok és konfliktusok komoly szerepet kaptak a politikában és a mindennapokban is. A tanácskozást három esemény egybekapcsolódása indokolta: a reformáció 500., az Eperjesi Evangélikus Kollégium alapításának 350., valamint az Eperjesi Egyetem létrehozásának 20. évfordulója. A rendezvény szervezői között az Eperjesi Egyetem, a prágai Károly Egyetem, az ELTE, a Debreceni Egyetem szerepelt, amely utóbbit a kutatócsoport jelentette: a konferencia (Budapesten kívüli) magyar és erdélyi résztvevőinek szervezője, szekcióvezető: Papp Klára volt. Kilenc kollégának emléklappal köszönték meg a vendéglátók meg a konferencia előkészítő bizottságában végzett munkát, ilyen plakettet kapott Debrecenből pályázatunk témavezetője is.

A konferencián a kutatócsoportból négyen tartottunk előadást (Barta János, Kónya Péter, Papp Klára és Szabadi István). Az előadások alapján készült tanulmányokat tartalmazó kétkötetes tanulmánykötetben az OTKA szám támogatásának feltüntetésével Barta János „Einnahmen der reformierten Pfarrer im Komitat Zemplén um die Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert” és Papp Klára

„Konfessionelle Gegensätze im 18. Jahrhundert in der Stadt Debrecen” című tanulmányai kaptak helyet.

Kónya Péter a hajdúszoboszlói Thököly konferencián is a vallás szerepéről adott elő a felkelés történetében, s ő volt az egyik szervezője annak a prágai konferenciának is, amely a vallásügy kérdését vizsgálta a harmincéves háború idején.

Kónya Péter kutatásainak másik nagy egysége az uradalmak működésére, a szervezésben, irányításban létrejövő kapcsolatokra irányult. Ezért folytatott levéltári kutatásokat a sárosi arisztokráciára vonatkozóan az Eperjesi területi Levéltárban, valamint vizsgálta a zempléni arisztokrácia helyzetét az MNL BAZML sátoraljaújhegyi fióklevéltárában. Az arisztokrácia tanulmánykötetben megjelent munkája: *Megjegyzések az arisztokrácia szerepéhez a Rákóczi-szabadságharcban*. A 2019. novemberi, kolozsvári konferencián „*A nagymihályi Sztáray uradalom kialakulása Zemplén és Ung vármegye területén*” címmel adott elő, illetve ugyanezen a címen jelent meg tanulmánya a Certamen VIII. kötetében. A Barta János tiszteletére írott kötetben pedig a korszak mezővárosait vizsgálta: *Adalékok a felső-zempléni mezővárosok társadalmához a 18. században*. In. Kultúra, művelődés, agrárium Tanulmányok ifj. Barta János 80. születésnapjára. Speculum Historiae Debreceniense 29. Debrecen, 121–134., 2020.

Papp Klára vizsgálatai egyrészt szintén kapcsolódtak a reformáció évfordulójának konferenciáihoz. Egyrészt az MNL HBML-ban a debreceni – város vezetésében részt vett – nemesség vallási kérdésben elfoglalt álláspontját, konfliktusait vizsgálta. Ennek azért volt kiemelt jelentősége a 17. század végétől, mert a szabad királyi címet 1693-ban megszerzett város csak 1715-ben tudta az országgyűlés tagjaival elismertetni az adományt, s ezáltal képviseltetni magát az alsó tábla soraiban. Az országgyűlési becikkelyezés előfeltétele azonban a katolikusok beengedése volt az eddig tisztán reformátusok által lakott városba, ahol a város vezetőinek jelentős hányada művelt, a református kollégiumot végzett, vagy sok esetben peregrinációt megjárta, egyetemet végzett ember volt, s éppen közülük kerültek ki azok a nemesek (kereskedők, értelmiségiek), akik a 18. század folyamán vallási kérdésekben rendre jelentős arisztokrata személyiségekkel (Csáky Imre, Csáky Miklós, Károlyi Sándor stb.) kerültek szembe, s akik városuk érdekében folyamatos kompromisszumokra kényszerültek. Másrészt foglalkozott a Csákyak vallásosságának kérdéseivel is, a 16. századtól a 19. század elejéig. Ugyancsak előadott a prágai konferencián az erdélyi fejedelmek valláspolitikájáról, ami különösen a 17. század első felében a reformátusok egyértelmű támogatását jelentette ugyan, de teret hagyott a más felekezetűek számára is.

Folytatta az erdélyi főnemesi családok kutatását a Kolozsvári Állami Levéltárban, ahol a Bánffy család levelezésének egy részét sikerült átnéznie, illetve fényképeznie. Bánffy György erdélyi gubernátor környezetének és kapcsolatainak feltérképezése során az édesanyjának, Barcsay Ágnesnek hozzá írott leveleit, Bethlen József, Teleki Károly, Brukenthal Sámuel, Csáky Katalin, Wass Sámuel, Bethlen Rozália, Cserey Farkas és Miklós hozzá írott leveleit kutatta (Bánffy cs. lt. No. 1178, 1188, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1265, 1273 és 1320.)

2019-ben Bécsben a felvidéki Csákyak szepesmindszenti levéltára anyagában, valamint Kolozsváron a Bánffy család levéltárában. Kolozsváron konferencián vett részt, amelyet az EME és az MTA BTK Történettudományi Intézete közösen szervezett Imreh István születésének 100. évfordulójára. A konferencián a bihari hajdúvárosok és Esterházy herceg kapcsolatát vizsgálta „Közösségi rend és törvénykezés a 18. századi bihari hajdútelepüléseken” címmel, amelynek kiadása a következő évre várható.

Vizsgálta a felvidéki és erdélyi arisztokrata családok házassági kapcsolatait, amelyek határozott és egyértelmű közeledést mutattak (Erdélyi és Magyar Királyságbeli nemesi családok kapcsolatai a 17. század második felében, Thököly Imre politikai szerepe és felkelése). Jónéhány tanulmányában tért ki az arisztokrata nők kapcsolatainak lehetőségeire (Arisztokrata nők mecénatúrája szociális és kulturális területeken. (Az erdélyi Csáky és a Jósika családok példáján), Erdélyi arisztokrata hölgyek és a közügyek, Sajátosságok az erdélyi arisztokrata nők társadalmi-közéleti kapcsolataiban a 18–19. században, „csak az nagy Correspondentia foly köztünk...” Csáky Kata levelek a Bánffy levéltárból, valamint két megjelenés előtt álló tanulmánya: Arisztokrata nők a politikáról, avagy miféle témákat érintettek az arisztokrata nők a családi levelezésekben és Családon belüli és rokonsági kapcsolatok szerepe. Csáky Mihály feleségének, Klobusiczky Évának és gyermekeinek sorsa a török földről való hazatérés után, – mindkettő lektorált, az OTKA támogatás feltüntetésével készült, s 2021-ben jelenik meg egy-egy köszöntő kötetben, illetve a 18. századra kialakuló erdélyi arisztokrácia mindennapjainak, kapcsolatainak alakulását („Arisztokrata hétköznapok Kolozsváron – családi levelezések tanúsága szerint”).

Papp Klára *harmadik kutatási területe a birtokos és tisztikar kapcsolatának kutatása volt, tanulmányait a 2019 tavaszi, bécsi levéltári kutatásokra alapozta. Előadást tartott Kolozsváron (a „Cselekvő arisztokraták” című konferencián, a 90 éves Egyed Ákos tiszteletére „Gazdálkodó arisztokraták és segítők. Birtokos és tisztikar kapcsolata a 18–19. században” címmel, amely a Certamen VIII kötetében jelent meg. Tanulmányt írt Csáky János özvegyének és teljhatalmú megbízottjának a család birtokainak és jövedelmeinek gyarapítása érdekében tett ténykedéséről „Túl sokat fáradoztam, ... és mindent jól és rendesen elindítottam...” Raisz György tevékenysége Zichy Jozefa szolgálatában. (In. Kultúra, művelődés, agrárium. Tanulmányok ifj. Barta János 80. születésnapjára. Speculum Historiae Debreceniensis 29. Debrecen, 2020. 179–199.) Publikálta Raisz Györgynek a bihari birtokokra vonatkozó leveleit: „Most pedig Biharról” címmel az Új Nézőpont, 2020. 3. számában. Ugyancsak ő összegezte és vizsgálta a II. Rákóczi Ferencel emigrációba ment Csáky Mihály hazatért feleségének gazdasági nehézségeit és a személyes kapcsolatok kihasználásának lehetőségeit a család talpraállásában. „Kapcsolatok fogságában. Csáky Mihályné Klobusiczky Éva birtokai az emigrációból való hazatérés után (1723–1729)” (Történeti Tanulmányok, 2020. 166-185.)*

2020 február 25-én pedig díszdoktori előadást tartott az Eperjesi Egyetemen („A Csákyak a két hazában: a királyságbeli és az erdélyi család a 17–18. században”).

Barta János a már jelzett reformációhoz kapcsolódó előadása és publikációja mellett elsősorban a sátoraljaújhelyi fióklevéltár IV-A 2003/b állagában a Nemesi ingatlanok felmérése terményadózás céljaira (1789–1790) és a 2005/c állagban a Nemesi birtokok és jövedelmek összeírása (1797) anyagokat tanulmányozta, s levéltári kutatásokat végzett a bécsi levéltárban is, ahol az Österreichisches Staatsarchiv, Finanz und Hofkammerarchiv, NHK Kommerz U Akten 1496. Fasc. 15., A mezőgazdaság javítása Fasc. 16. és Fasc. 31.; Borexport szabályozása Fasc. 80.; Kereskedelmi táblázatok Fasc. 32.; Stájerországi társaság Fasc. 23.; Karintiai társaság Fasc. 24.; Krajnai társaság Fasc. 28.; Görz tartomány társasága Fasc. 26.; Tiroli Társaság Fasc. 27.; Elő Ausztriai társaság Fasc. 28. állagokat tekintette át. A kolozsvári Imreh István emlékkonferencián a bécsi vizsgálatok anyagára alapozta előadását, amelyet „Javaslatok és ötletek az Erdélyi Mezőgazdasági Egyesület programjában (1769–1772)” tartott.

A pályázat keretében elsősorban a Zemplén megye nemességére, azon belül is különösképpen arisztokráciájának gazdasági és társadalmi kapcsolatrendszerére vonatkozó források vizsgálatát és feldolgozását folytatta. A megyében fennmaradt, a 18. század végének birtok- és jövedelmi viszonyaira utaló – másutt általában nem ismert – források (az ismert úrbéri tabellák mellett a II. József féle kataszteri felmérés szántóföldi része, a jövedelmek kategóriánkénti összeírása) megfelelő alapot szolgáltathatnak a birtokosok társadalmi állása és vagyoni helyzete között mutatkozó

összefüggések feltárására. A Hegyalja szőlői nemcsak jövedelmet, hanem presztízst is nyújthattak birtokosaiknak, így messze földről vonzottak nemcsak egyszerű nemeseket, hanem arisztokratákat is. A megyei levéltárban megőrzött forrásokban az arisztokraták között a megyéhez más úton – szántóföldi birtokkal, családi kapcsolatokkal, hivattal – csak kevésbé kötődő családok számos tagját találhatjuk (Batthyány Lajos, Grassalkovich Antal, Eszterházy Miklós hercegek, számos gróf, mint Brunszvik Antal, Pálffy János vagy báró). Néhányuk azonban mégis szerepet tudott vállalni a megye életében, hatni tudott arra (a megye főispánja a századfordulón az író Orczy Lőrinc báró fia, József volt, holott lakóhelyként az 1800-i összeírás Budát nevezte meg).

Zempléni tárgyú publikációiban és konferencia előadásaiban elsősorban a sátoraljaújhelyi levéltárban (Nemzeti Levéltár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár, Sátoraljaújhelyi Fióklevéltára) található anyagot dolgozta fel.

a, Önálló kötetben jelent meg az 1800. évi nemesi jövedelem összeírás (országosan is egyedülállónak számító) táblázatos összefoglalása (Ha Zemplin vármegyét az útas vizsgálja III. Adattár II., Debrecen, 2020.). Mivel az egyébként igen részletező összeírás (*Conscriptio Individualis pro Insurrectione Militari Anni 1800*. Nemesi hozzájárulásokkal kapcsolatos iratok. IV. A. 2005/e. 3. doboz, valamint *Liber obtingentialis Insurrectionis 1800 Anni*. uott 4. doboz) éppen az összeírtak nemességhez való tartozásának feltüntetésében hiányos, a hiányt más, az ugyancsak az újhelyi levéltárban található források vizsgálatával próbálta pótolni (pl. *Lista insurrectionalis pro Anno 1797. Demonstrans D. D. Nobiles in persona*. 2005/e. Nemesi hozzájárulásokkal kapcsolatos iratok. 1. doboz).

Az Adattár II. jelentősége, hogy konkrét számokkal tudja bemutatni egy jelentős kiterjedésű megye nemességének végtelenen differenciált rétegét, hiszen az összeírásokba nemcsak a jövedelmekkel rendelkezőket vették fel, hanem azokat a nemeseket is, akik nincstelennek számítottak.

Az Adattár II. kötetében eredeti célja a három összeírásban szereplő összes személy feltüntetése lett volna, ez azonban a háromezret meghaladó személynév nyolcezret meghaladó jövedelmet biztosító (vagy lakóhelyként feltüntetett) település sorával (amelynek mindegyikéhez kb. 20 oszlop tartozhat, az adatok száma így meghaladja a 150 ezret) végül nem fért bele a kötetbe. Maradtak közülük a nemesek, a kötetben négy táblázatban: 1, akiknek földesúri minősítésű jövedelmük volt, 2, akiket úrbéres (zsellér) sorban élökként, 3, akiket jövedelem nélkülüként (nincstelenként), 4, akiket földesúri jövedelmet nem, hanem fizetést élvezőként tüntettek fel.

Az Adattár II. kötetéből így kimaradt a kamarai birtokok és a közbirtokok felsorolása, továbbá az egyházi jövedelemszerzők (egyházi nagybirtokosok és helyben szolgáló lelkészek, plébánosok), nem nemesi hivatalnokok, mesteremberek, városiak, bérlők, görögök, zsidók, ignobilisek, további lehetőséget nyújtva a munka folytatására. Táblázatai excell formában többnyire elkészültek, publikálásukat folytatni kívánja.

b, A pályázati időszakban zempléni kutatásaihoz kapcsolódó további publikációja:

Plébánosok, prédikátorok, parókusok Zemplén megyében egy 1800. évi összeírás tükrében. In: „...nem egyetlen történelem létezik”. Ünnepi Tanulmányok Péter Katalin 80. születésnapja alkalmából. Publicationes Universitatis Miskolciensis. Sectio Philosophica Tomus XXI – Fasciculus 2. E Typographeo Universitatis Miskolc 2017.

A tanulmányhoz a Sátoraljaújhelyi Fióklevéltáron kívül a Sárospataki Református Kollégium Levéltárában folytatott kutatásokat. A vizsgált állagok: Lelkészi fizetések Kbb IV. 5. Abaúji és alsó-zempléni református tractusok egyházaiban működő lelkészek fizetésének kimutatása

(Díjlevelek) 1802. RA VI. 3/18. – A Felső Zemplénivel egyesült Ungi Esperesi Megyében lévő ekklesiák magok Templomaikra s Prédikátoraiknak és Mestereiknek fizetésekre fundált vagy rendelt Jövedelmeiknek összevont szedések 1801/2 esztendőre. 1800. Kgg IV. 13.

A pályázati időszakban – előre nem tervezett módon – megbízást kapott a Kossuth Kiadó Magyar História sorozata 5. kötetének megírására is, amit szintén teljesített. A kötet adatai: Újjáépítés és modernizáció. 1699–1795. Új remények a kétfejű sas árnyékában, Bp. 2020.

2019 őszén két konferencián vett részt. Mindkettő Kolozsvárott (szeptember 12–14. Imreh István születésének 100. évfordulójára, november 22–23. Egyed Ákos 90. születésnapja, ez utóbbin szekcióvezetést vállalt.). Az Imreh István Emlékkonferencián „Javaslatok és ötletek az Erdélyi Mezőgazdasági Egyesület programjában (1769–1772)” címmel tartott referátumot. Mivel előadásában az erdélyi társaságban felmerült különféle javaslatokat és ötleteket elsősorban a Habsburg Monarchia más országaiban/tartományaiban működő hasonló jellegű egyesületek működéséhez kívánta hasonlítani, bécsi kutatóútján az Erdélyi Mezőgazdasági Egyesületre vonatkozó állagon (Österreichisches Staatsarchiv, Finanz- und Hofkammerarchiv, NHK Kommerz U Akten 1496. Fasc. 15.) kívül az örökös tartományok mezőgazdaságának javítására, ill. az ott működő társaságokra vonatkozó anyagokat is gyűjtött: Finanz und Hofkammerarchiv, NHK IÖ Kommerz Akten A mezőgazdaság javítása Fasc. 16. és Fasc. 31.; Borexport szabályozása Fasc. 80.; Kereskedelmi táblázatok Fasc. 32.; Stájerországi társaság Fasc. 23.; Karintiai társaság Fasc. 24.; Krajnai társaság Fasc. 28.; Görz tartomány társasága Fasc. 26.; Tiroli Társaság Fasc. 27.; Elő Ausztriai társaság Fasc. 28. – Előadását az emlékkonferencia előadásait publikáló kötet számára elküldte, megjelenése folyamatban van.

Az OTKA/NKFI számmal a pályázati időszakban megjelent további publikációja: Birodalom az alpesi tejgazdaságok és a transzhumáló állattartások között (A mezőgazdasági termelés szintjei az Osztrák-Magyar Monarchiában a 19. század második felében és a 20. század elején.) Előadás Hajdúnánáson a Volt egyszer egy Monarchia. Város és vidék c. konferencián. Megjelent a Volt egyszer egy Monarchia. Város és vidék. Szerk. Barta Róbert és Csiszár Imre. Hajdúnánás, 2019. c. kötetben.

Van egy leadott, lektorált tanulmánya egy tisztelgő kötetbe (szerkesztői Fogarassy Zoltán–Mészáros Kálmán–Török Péter) *Számok és nevek kérdőjelekkel (Források és következtetések a 18. század végi Zemplén megyei nemesség lélekszámáról és összetételéről)*, amely az OTKA pályázat támogatását tartalmazza. A kötet megjelenése 2021 decemberéig várható.

Orosz István a kapcsolattörténeti vizsgálatokba elsősorban a gazdaságtörténeti megalapozó vizsgálatai összegzésével és egy társadalomtörténeti mélyfúrás elkészítésével vett részt. Összeállított és kiadott egy tanulmánykötetet az Alföld mezőgazdaságáról, amely jelentősen befolyásolja, megalapozza az arisztokrácia kapcsolatainak kutatását is: Tanulmányok az Alföld mezőgazdaságáról In. *Speculum Historiae Debreceniense* 30., Debrecen, 2020. A 348. oldalas kötetben tizenkét (1963 és 2015 között írt) tanulmány kapott helyet, amelyek közül az alföldi települések határhasználatáról és a mezővárosok fejlődéséről olvashatunk alapvető, saját kutatásaira épülő megállapításokat.

A közös tanulmánykötetben az MNL HBM levéltárban feltárt gazdag iratanyagra alapozva igen alapos tanulmányt írt a dualizmus-kori nemesi szerepvállalásról, földbirtoklásról Debrecen városában:

„Debrecen nagybirtokosai a 19. század utolsó és a 20. század első harmadában. (In. A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása.)

„Szirmay Antal egy zempléni mezővárosról” című tanulmánya (a Barta Jánosnak szánt ünneplő kötetben) egy hegyaljai mezőváros: Mád tulajdonosainak, az arisztokrata Aspremont, Szirmay és Orczy családoknak a viszonyát is bemutatja a város más arisztokrata szőlőbirtokosaihoz, akik a városnak nem voltak tulajdonosai.

Vállalta Barta János alapos és adatgazdag kéziratának lektorálását, amely során számos észrevétellel járult hozzá az 1800-as zempléni nemesi összeírás feltárásához és hiteles feldolgozásához.

Egyed Emese kutatásai a 18–19 századi erdélyi, irodalommal is foglalkozó főnemesség tevékenységére vonatkoztak. A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában és a Kolozsvári Egyetemi Könyvtárban idős Teleki Ádám levelezését és szöveges hagyatékát tanulmányozta, bukaresti kutatásaiban azonosította a több kötetes kéziratot, amelynek átírása folyamatban van. Az anyag 18–19. században keletkezett, erdélyi, egymással családi kapcsolatban levő szerzők leveleit tartalmazza, például id. Teleki Ádám unokája, Teleki Kata és Rhédei Ádám, Teleki Sámuel és mások leveleit. Átírta Teleki Ádám életrajzi jellegű, hadviselés közben német földön írott versét (Descriptio Vitae Humanae partim correcta, partim composita ab Adamo Comiti Teleki de Szék Colonello, Trajecti ad Mosam in pago Boni Penes Alt Pilsen situato 1746 2da 8br.). Folytatta gróf Fekete János kapcsolatainak vizsgálatát, az erdélyiekkel, főleg az Aranka György által irányított Erdélyi Nyelvművelő Társasággal kapcsolatos kéziratok letétbe helyezését, majdani esetleges publikációját belefoglalta francia nyelvű, a De Gruyter kiadónál tanulmánykötetben megjelent, Aranka György munkásságát méltató írásába. Voltaire-re való, sokak által kétségbe vont levelezésének rekonstrukciójához anyagot gyűjtött. A magyar nemesi testőrsereg kulturális szerepéhez új kutatásokat folytatott, ezeket összefoglalva párizsi konferencián mutatta be franciául, hangsúlyozva a nemesség műveltségszerzésének ezt a módozatát és az erdélyi, ill. magyarországi könyves műveltségre való hatását. Konferencia-előadásokon hangsúlyozta a magyar nemesség szerepét a hivatásos színészet intézményesülésében, drámaszövegekkel való ellátásában, pártolásában (ifj. gróf Teleki Ádám, ifjú gróf Teleki Domokos, Bethlen Ferenc, Széchényi István). A költészet életrajzi-társadalomtörténeti értékeit felismerve Teleki Ádám illetőleg Daniel István verseit értelmezte (és rájuk vonatkozó verseket), vizsgálta a 18-19. századi erdélyi és magyarországi nemesség együttműködését a tudományszervezésben és művelődésben, művelődéspártolásban, kereste külföldi mintáikat.

Egyed Emese kutatásai a magyar arisztokrácia 18–19. századi irodalmi tevékenységére (beleértve a műfordítást is) és kapcsolataira vonatkoztak. Publikálta ifjú gróf Teleki Domokos magyar nyelvű kéziratot történelmi drámáját (*A Spanyolok Mexicóba*) és francia nyelven egy tematikus tanulmánykötetben ismertette.

Közreműködött Teleki Sámuel naplója újabb kiadásában, a napló francia nyelvű (a Biás István-féle kiadásból kihagyott) szövegrészeinek átírását ellenőrizte, korrigálta, a kötet bemutatásában Kolozsváron részt vett.

Folytatta Gróf Fekete János életművére vonatkozó kapcsolattörténeti kutatásait. Egy tanulmányban nem az erdélyi gyűjteményekben fellelhető kéziratokra, hanem a gróf nemzetközi kapcsolatai közül a bécsiekre koncentrált. A francia nyelvű tanulmány egy Sonnenfels munkásságának szentelt többnyelvű tanulmánykötetben jelenik meg Bécsben.

Folytatta az erdélyi gróf Boros-jenei és Sámoly-készi Székely László fordításmunkáinak elemzését. Az a tanulmánya, amely II. Frigyes és Voltaire kapcsolatára épül (megjelent a *Hermész után szabadon* című kötetben 2019 végén) Székely László egy kézirat munkája, a *Sand Souci bölcsnek munkái* szövegtörténeti hátterét világitja meg. A 19. századra vonatkozóan az arisztokrácia színházpártolását vizsgálta Gróf Bethlen Ferenc drámaszerző és színházi mecénás illetőleg Mikó Imre vonatkozásában, ezeket a kutatásait közzé is tette. Az előbbi latinból fordított drámai művének általa sajtó alá rendezett kiadása (Richard Brathwait–Székely László: *Végső vagy utolsó trombita-szó*) 2021 decemberében várható az Erdélyi Múzeum Egyesület kiadójában.

a) előadások

- *Le mouvement de type académique en tant que modus vivendi politique. György Aranka personnage-clé des sociétés scientifiques de Transylvanie* (francia nyelvű előadás az erdélyi magyar nemességet is megszólító Aranka Györgyről) A konferencia címe: Aufgeklärte Sozietäten, Literatur und Wissenschaft in Mitteleuropa. Internationale Tagung und Humboldt-Kolleg an der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, Időpont: 2017. október 11–13., Helyszín: Budapest MTA, Magyar Nemzeti Múzeum, Szervező: Humboldt-Kollégium és az MTA
- *Une lettre énigmatique* (francia nyelvű előadás Fekete János egy - a hipotézisem szerint Sonnenfelsnek szóló, publikált színházi leveléről) Konferencia címe: Tagung Aufklärung und Autorität. Zum 200 Todestag von Joseph von Sonnenfels, Helyszín: Bécs, Időpont: 2017. nov 2., Szervezők: Michael-Benedikt-Gesellschaft zur Erforschung der mit el- und osteuropäischen Auf klärung (Budapest), Gesellschaft für Phänomenologie und kritische Anthropologie (Wien), az Institut für kunst- und musikhistorische Forschungen (IKM) der ÖAW-tal együttműködésben
- *La double stratégie* (Gróf Fekete János európai színházkritikusi tevékenysége) Konferencia címe: Journée d'étude sur le 18e siècle français, Időpont 2018. március 29., Helyszín: Budapest, Francia Intézet, Szervező: Szervezőbizottság
- *Székely László fordítói habitusa* (összefoglaló tanulmány Székely László műfordítói munkásságáról két ismeretlen kézirat kötet bemutatásával), Konferencia címe: A dialógus formái a magyar régiségben 1450–1750, Időpont: 2018. május 3–5., Helyszín: Kolozsvár, BBTE, Szervező: MTA Reneszánsz Barokk kutatócsoport és BBTE
- *Le double message du comte János Fekete. Sur la traduction hongroise de la Pucelle de Voltaire.* (francia nyelvű előadás Fekete János Voltaire-fordításáról), Konferencia címe: Voltaire du Rhin au Danube. XVIIIe-XIXe siècles, Időpont: 2018. jún. 22–23., Helyszín: Párizs, Sorbonne, Szervező: Voltaire Foundation és Sorbonne III.
- *Ókori történet provokatív víziója: Voltaire : Sémiramis* (Gróf Fekete János levelei felhasználásával). Időpont: 2019. 03.08, Helyszín, Kolozsvár, szervező: BBTE Magyar Irodalomtudományi Intézet
- *La maladie saturnienne, la censure des sentiments (1834–1838)* (francia nyelvű előadás Bethlen Ferenc kézirat drámájáról) Konferencia címe: Theory and Practice in 17th–19th Century Theatre (Sources, influences, texts in Latin and in the vernacular, ways towards professional stage), Időpont: 2018. szept 3–6., Helyszín: Eger: Eszterházy Károly Egyetem, Szervező: Eszterházy Károly Egyetem, Eger és MTA régi magyar drámakutató csoport
- 2019. nov. 15. *Jakob Friedrich von Bielfeld et Joseph Sonnenfels sur le théâtre – lectures hongroises au 18e siècle.* Thalia Germanica nemzetközi konferencia, Kolozsvár

Konferencia-szervezés

- 2019. nov. 23. A magyar tudomány napja Erdélyben – nyelv-, irodalom-, néprajz-, színháztudomány szekció megszervezése, Kolozsvár

A témából megjelent publikációk

- „*Levéllé válva*”. *Ujfalvi Krisztina verselő köre (1795-1797)*. S. a r, bevezető: Egyed Emese. Erdélyi Múzeum-Egyesület Kolozsvár 2017. 127 l. ISBN 978-606-739-094-0
- *Asszonyok hálójában*. Id. Teleki Ádám írósa In *Értelmiségi karriertörténetek, kapcsolathálók, írócsoporthatások*. Partium kiadó Nagyvárad – reciti Budapest 2018. 117-132.
- *Fekete János gróf határátlépései*. In. *A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása. Speculum Historiae Debreceniense 26.*, Szerk. Papp Klára, Püski Levente és Novák Ádám, Debrecen, 211-222., 2019.
- S.a.r. Egyed Emese Editio princeps.: *I.G. Teleki Domokos: A Spanyolok Mexicóba. Szomorú Játék*, Erdélyi Múzeum, Kolozsvár, 2019.
- (Köztes-)Európa: összefüggő (fordítás)történetek. *Histoire de la traduction littéraire en Europe médiane. Des origines à 1989*. Presses Universitaires de Rennes 2019. 433 l. „Interferences” sorozat. Erdélyi Múzeum 2020/3
- *Székely László fordítói habitusa*. A dialógus formái a magyar régiségben. Szerk. Farnati Anna, Gábor Csilla. Egyetemi Műhely Kiadó Bolyai Társaság-Kolozsvár 2021. 397–410.

Könyvbemutató

- 2019. nov. 16. (Marosvásárhely, Teleki Téka – Marosvásárhelyi Könyvvásár): Deé Nagy Anikó - László Lóránt (s.a.r.): *Gróf Bethlen Zsuzsanna és szakácskönyve*. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár 2019. dec. 15. (Kolozsvár) *Kemény Zsigmond naplója*. Szerk. Benkő Samu. Polis kiadó,
- 2020. aug. 18. (Bánffy palota, Kolozsvári Magyar Napok) *Teleki Sámuel naplója*. S.a. r. Deé Nagy Anikó. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár
- 2021. jún. 4. (Bánffy palota, Kolozsvári Ünnepi könyvhét): *Kendőzetlen feljegyzések Kolozsvárról*. Bárány Bornemissza Elemérné Szilvássy Carola s.a.r. Szebeni Zsuzsa. (Szépművészeti Könyvek, 2019)

Egyed Ákos Mikó Imre szerepéről folytatta tovább kutatásait, amelyről a debreceni konferencián is számot adott, Gróf Mikó Imre az Erdélyi Gazdasági Egyesület újjászervezője c. előadásával.

Egyik előadója volt a kolozsvári Imreh István konferenciának is, ahol a közös kutatási témáról és Imreh Istvánnal való kapcsolatairól tartott előadást. Az arisztokrata kötetben jelent meg tanulmánya: „Gróf Mikó Imre – az Erdélyi Gazdasági Egyesület újjászervezője”

Egyed Ákos kutatómunkáját a koronavírus járvány erősen visszavetette. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület tevékenységéről gyűjtött anyagot, azonban az ígért mennyiségű anyag a kiadáshoz még nem elegendő, ezért ezen kutatásait tovább kívánja folytatni. Ennek ellenére írt néhány újságcikket és tanulmányt: 1.: Gróf Mikó Imre szerepe a Nagyvárad-Kolozsvár vasút építésében és általában az erdélyi vasutak kivitelezésében (a kolozsvári Szabadság 2020. szeptember 10.).

Tanulmányok: 1. Egy sajátos történetkutató szervezet. A Magyar Történelmi Társulat Kolozsvári Bizottsága. (Művelődés, 2019. november. 11. sz. 4-6. Nagyrészt erdélyi arisztokraták szervezték.) 2. Jelentés az 1866. évi kolerajárványról Ferenc József császárnak (A Főkörmányszék jelentése, megjelent a Művelődés 2020. V. május. 4-7.)

Báró Kemény József Naplója. A MTA tagjainak viszonyulása az Erdélyi Múzeum-Egyesület megalapításához.

Leadott, megjelenés előtt álló tanulmányai:

A Czövek István tiszteletére készülő kötetben „Erdély felosztása katonai vidékekre az ostromállapot első éveiben”

„Az új kiadás elé” Barót, 2020 II–VIII. oldal (A baróti Tortoma Kiadó újra kiadta Jakab Elektől a Kolozsvár történetét, ehhez írt az új kiadás elé bevezetőt)

”Lészen ágyú. Gábor Áron fogadalmának története.”. Művelődés 2019. 1. szám, 8–14.

„Hídvégi gróf Mikó Imre az erdélyi egyházkerületi elnökségről”(Megjelenés előtt a Sipos Gábor tiszteletére írt kötetben.)

Fontos lektori feladatot is vállalt, amikor átnézte és szakmailag ellenőrizte egyik legutóbbi, 2020-ban megjelent tanulmánykötetünk a „Kultúra, művelődés, agrárium” tanulmányait.

Pál Judit az *arisztokrata származású erdélyi főispánok és képviselők kutatását végezte*. 2019 februárjában levéltári kutatást folytatott Budapesten a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában, a Belügyminisztérium Elnöki irataiban (K 148) a főispánokra gyűjtött anyagot, ezen kívül az Országos Széchényi Könyvtárban olvasott szakirodalmat, valamint két hétig egy másik pályázat segítségével Münchenben az egyetemi könyvtárban és a Bayerische Staatsbibliothekban olvasott nemzetközi szakirodalmat.

A következő tanulmányban érintette az arisztokrácia kérdését is:

Pál Judit: Research on High Hungarian Officials in the Dual Monarchy: the Case of Transylvanian Lord-Lieutenants. In: Franz Adlgasser – Fredrik Lindström (eds.): *The Habsburg Civil Service and Beyond: Bureaucracy and Civil Servants from the Vormärz to the Inter-War Years*. Vienna, Austrian Academy of Sciences Press, 2019, p. 149–166. (Sitzungsberichte der philosophisch-historischen Klasse im Verlag der ÖAW, Band 892, ISBN 978-3-7001-8137-8.

Konferencia-részvételek, amelyek az arisztokráciával foglalkoztak:

Fideikomisse in Ungarn. Ein historiographischer Überblick. „Workshop Fideikommiss. Ein historiographischer Überblick”. Universität Wien, Institut für Osteuropäische Geschichte, 2018. febr. 2–3. (Csak előadás, nem jelent meg.)

Die ungarische Aristokratie in der Umbruchszeit (1918–1919) im Spiegel der Ego-Dokumente – „*Elitenwandel in der Ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts*“ – Charles University Prague – Institut für das Studium totalitärer Regime Prag – Universität Wien, 2018. okt. 11–12. (a kötet még nem jelent meg.)

The end of the First World War and the change of the administrative elite in Transylvania – Canadian Congress of the Humanities and Social Sciences (panel: Hungarian Studies Association of Canada) – University of British Columbia, Vancouver – 2019. jún. 1–3.

2020 novemberében vett részt egy online konferencián, ennek az adatai:

„*Aristokratie und Politik: die siebenbürgische Aristokratie und ihre familiale Netzwerk*” in the conference “Political and Administrative Elites in Europe. Theory and Practice in Historical Perspective”, online event hosted by: Charles University in Prague & Masaryk Institute and Archives of the Czech Academy of Sciences, 10–12 November 2020.

2021-ben a NAP Verlagnál (Wien/Hamburg) jelenik meg egy tanulmánya, a kötetet Marija Wakounig szerkeszti, a kötet címe: *Altösterreichischer und deutscher Adel im Vergleich (1871–1938/1945)*, a betördelt változatot, mint nyomdában lévő kiadványt feltöltöttük a REAL adatbázisba. A tanulmány

címe „*Die politische Rolle der siebenbürgischen Aristokratie vor dem Ersten Weltkrieg*” (az OTKA szám feltüntetésével.)

Az MTA közgyűlése 2020-ban Pál Juditot az akadémia külső tagjává választotta. 2021. január 21-én került sor online formában Pál Judit akadémiai székfoglaló előadására: „*Kiből le(hete)tt főispán? A főispánok rekrutációja a dualizmus korában*” címmel.

Schrek Katalin bécsi kutatóútján az Österreichischen Staatsarchiv, Haus-, Hof- und Staatsarchiv részlegében tanulmányozta a gróf Károlyi Alajos tevékenységére vonatkozó személyi és külügyi anyagokat. A levéltár mellett szakirodalmi kutatást folytatott az Österreichischen Nationalbibliothekben. Madridi tanulmányútja során részt vett a Council for European Studies 26th International Conference of Europeanists Sovereignities in Contention: Nations, Regions and Citizens in Europe konferencián, ahol előadást tartott „Count Alajos Karolyi and the Cooperation between Great Britain and the Austro-Hungarian Monarchy in the 1880's” címmel, s az Universidad Carlos III de Madrid könyvtárában folytatott szakirodalom kutatást.

Részt vett a Történelmi Intézet és a DAB Történelmi munkacsoport által szervezett „A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása” című kétnapos konferencián, előadásából publikáció készült.

Előadást tartott „Pál cár halála és a palotaforradalmak jellemzői” címmel a Debreceni Egyetem Orosz Központ – Történelmi Klubjában, 2018. december 3-án.

Schrek Katalin széleskörű kutatásaira támaszkodva három tanulmányt és egy monográfiát jelentetett meg, ezek a következők:

- Az 1887-es földközi-tengeri egyezmények megkötésének első szakasza és gróf Károlyi Alajos közbenjárása. Szerk. Papp Klára–Bárány Attila–Kerepeszki, Róbert–Pallai László In. Kultúra, művelődés, agrárium. Tanulmányok ifj. Barta János 80. születésnapjára. Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetem Történelmi Intézet, 2020. 243–254.
- Egy orosz cár Windsorban – I. Miklós 1844-es angliai útja. MOSZT – Ünnepi kötet Bebesi György 60. születésnapjára., In. (Szerk.) Bene Krisztián, Huszár Mihály, Kolontári Attila: A pécsiruszisztika szolgálatában: Bebesi György 60. éves, Pécs, 2018. 175–183.,
- Gróf Vay Dániel és a civis polgárok megmozdulása az 1877–1878-as orosz–török háború idején. In. A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása., Speculum Historiae Debreceniense 26. Szerk. Papp Klára, Püski Levente és Novák Ádám, Debrecen, 2019. 263–278.

Monográfiája: A keleti kérdés válságainak kezelése az angol–orosz kapcsolatok viszonyrendszerében: koncepciók, mechanizmusok és azok szinterei, 1821–1841. MOSZT Könyvek 18. Pécs, PTE BTK MOSZT – DE BTK Történelmi Intézet, 2020.

Kerepeszki Róbert a magyarországi arisztokrácia két világháború közötti kapcsolatrendszerét és reprezentációját alapvetően két fő kutatási irányban vizsgálta a 2016–2021 közötti időszakban. Az egyik, kevésbé „hagyományos” tématerületen arra volt kíváncsi, hogy a 20. század első felében a magyar arisztokraták és bűnözés között milyen kapcsolódási pontok fedezhetők fel. Ehhez elsősorban a korabeli hazai sajtót (Arcanum Digitális Tudománytár, Hungaricana) és a Budapest Főváros Levéltárában (BFL) a Budapesti Királyi Országos Gyűjtőfogház (VII.101.d) és Budapesti Királyi Büntetőtörvényszéki Fogház (VII.102.a) fogoly- és rabtörzskönyvi iratait vizsgálta, illetve megkezdte

a Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék (VII.5.c) és Budapesti Királyi Ügyészség (VII.18.d) büntető peres iratainak vizsgálatát is az arisztokratákhoz kapcsolódó bűncselekmények kapcsán. Az előbbi forráscsoport az arisztokrácia reprezentációja kapcsán is hasznos adalékokat nyújtott, mivel bizonyos vonatkozásokban ezen a tématerületen is kimutatható volt az arisztokráciával kapcsolatos korabeli ellenérzés. Ebben a kutatási irányban egy esettanulmányt, egy átfogó jellegű, témabevezető tanulmányt publikált, valamint egy konferencia-előadást tartott.

Konferencia-előadás

- „Fekete bárányok” – Arisztokraták és a magyar alvilág a két háború között. [Előadás]. „A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása” c. történész-konferencia. Debreceni Egyetem Történelmi Intézet, Debrecen, 2018. október 4–5.

Publikációk

- Kövess báró halála – Egy Horthy-kori arisztokrata és a kábítószeres világ. Kommentár, 2017/4. 71–92.
- „Fekete bárányok”. Arisztokraták és a magyar „alvilág” a két háború között. In: A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása. Szerk. Papp Klára, Püski Levente, Novák Ádám, Speculum Historiae Debreceniense 26. Debreceni Egyetem Történelmi Intézet, Debrecen, 2019. 359–375.

A másik tématerület a magyar arisztokrácia két világháború közötti politikai reprezentációja volt, aminek során elsősorban a korszakban kiemelten fontos ún. „királykérdés” kevéssé vizsgált vonatkozásaira fókuszált. Ugyan változó intenzitással, de lényegében végig a korszak folyamán – mind a hazai, mind a külföldi sajtó számára permanens témával szolgált az a tény, hogy a korabeli Európa szívében egy királyság létezik – koronás uralkodó nélkül, sőt, élénk érdeklődés volt tapasztalható a kontinens számos országának diplomáciai életében is, de a magyar trón birtoklásának kérdése nem kerülte el az európai arisztokrácia köreinek figyelmét sem. Ennek a kérdéskörnek a vizsgálata során igyekezett minél részletesebben feltárni azt, hogy kik voltak azok a magyar és külföldi arisztokraták, királyi családok tagjai, akik szóba kerültek a korszak folyamán „lehetséges” magyar királyként, illetve azt, hogy ezeknek a trónszerzési kísérleteknek milyen realitása lehetett. Ezen kérdések vizsgálata fontos adalékokat nyújtott nemcsak bizonyos magyar arisztokraták (pl. a Habsburg-család „magyar” ágához tartozók) reprezentációjához, hanem a hazai főnemesség nemzetközi kapcsolatrendszeréhez is. Ezen túlmenően a magyar arisztokrácia további közéleti kapcsolatrendszerét is vizsgálta, elsősorban a forradalmak (1918/19) folyamán, illetve a politikai elit (konkrétan Darányi Kálmán miniszterelnök) szempontjából. A „királykérdés” vonatkozásában elsősorban a külföldi sajtótermékeket vizsgálta, az elkészült tanulmányokhoz főként az angol és az amerikai lapokat (The New York Times, Chicago Tribune, The Sun, The Times) használta fel, külföldi adatbázisok felhasználásával, amelyek eddig szinte teljesen kiaknázatlan területnek számítottak a magyar történettudományi kutatások szempontjából. Megkezdte továbbá a korabeli francia, holland, olasz és német sajtótermékek magyar „királykérdésre” vonatkozó cikkeinek összegyűjtését is, így ehhez a tématerülethez kapcsolódóan további magyar és idegen nyelvű publikációkat tervez az NKFI kutatási projekt lezárulása után is. A 2016–2021 közötti időszakban egy monográfiát és két tanulmányt publikált a témához kapcsolódóan, illetve két konferencia-előadást tartott.

Konferencia-előadások

- Arisztokraták és a forradalmak 1918/19-ben. [Előadás]. „Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország összeomlása 1918-ban – Konfliktusok és megoldási kísérletek” c. konferencia. Karcag, Városháza, 2018. november 23.
- A királykérdés és a magyar főnemesség: arisztokraták reprezentációja a két háború közötti politikában. [Előadás]. A magyar tudomány napja Erdélyben – 160 éves az Erdélyi Múzeum-Egyesület c. tudományos konferencia, „Cselekvő arisztokraták” panel. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2019. november 23.

Publikációk

- Darányi Kálmán – Pályakép, személyiség, korrajz. Kronosz Kiadó, Pécs, 2018. 319 p. (ISBN: 978-963-467-015-5)
- „Túl sok jelölt egy összeomlott trónra...” – A két háború közötti magyar királykérdés megoldásának alternatívái. In: Történelmi emlékezet és rendszerváltozások. Hatalmi és politizálási alternatívák a 20. századi Magyarországon. Szerk. Barta Róbert, Csiszár Imre. Debreceni Egyetem Történelmi Intézet, Debrecen, 2020. 9–49.
- Habsburg-arisztokraták és a két háború közötti magyar királykérdés. In: Certamen VIII. Előadások a Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. Szakosztályában. Szerk. Egyed Emese, Pakó László, Sófalvi Emese, Weisz Attila. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2021. 185–204.

Barta Róbert 2019 őszén levéltári kutatóúton vett részt az Egyesült Királyságban, Oxfordban Emellett a témában több alkalommal is konzultációt folytatott Prof. R.W. Evans-el (University of Oxford, Oriel College).

Hat tanulmánya jelent meg, egy pedig elfogadásra került, kiadása hamarosan várható.

- C. A. Macartney (1895–1978) történetírói munkássága és írásai a Kiegyezésről, Történelmi Tanulmányok, XXV. 169–183., 2017.
- Történész a Foreign Office szolgálatában: C.A. Macartney (1895–1978) tevékenysége és írásai Magyarországról, Acta Nederlandistica, 35–50., 2018.
- A Hunyadiak a Magyarországról szóló angol nyelvű történetírásban-Carlile Aylmer Macartney és Brian Cartledge. In. Hunyadi Mátyás és kora., Szerk. Bárány Attila- Kavecsánsky Máté-Pósán László-Takács Levente. Memoria Hungariae 12. MTA-DE Lendület kutatócsoport, Debrecen., 2019.
- A Historian in the Service of the Foreign Office: C. A. Macartney (1895–1978) and his writings on Hungary. In. Diplomatschrijvers, schrijvende diplomaten., Acta Nerlandica, 15/2019. Debrecen, 2019.
- Márffy-Mantuano Judit (Judith Listowel) angliai tevékenysége és kapcsolatrendszere. In. A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása., Speculum Historiae Debreceniense 26. Szerk. Papp Klára, Püski Levente és Novák Ádám, Debrecen, 377–392., 2019.
- Trianon brit bírálója. Carlile Aylmer Macartney (1895–1978) és Magyarország, In. Kultúra, művelődés, agrárium Tanulmányok ifj. Barta János 80. születésnapjára Speculum Historiae Debreceniense 29. Debrecen, 277–293., 2020.

A kutatási program utolsó évében sor került a levéltári források és könyvészeti anyagok rendezésére és összegzésére. A C. A. Macartney-ről készülő monográfia kézírata elkészült. **Barta Róbert: A magyarság vonzásában. Válogatás Carlile Aylmer Macartney írásaiból és előadásaiból.** (A Speculum Historiae Debreceniensis 31. köteteként)

Előadások

1. 150 Jahre Ausgleich: Rezeption und Historiographie. Internationale Konferenz des Instituts für Ungarische Geschichtsforschung in Wien. Montag, 11. Dezember 2017 Ort: Collegium Hungaricum Wien. Dr. Róbert BARTA (Universität Debrecen): C. A. Macartney's Writings on the Compromise of 1867.
2. A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalás-történezkonferencia, DE Történelmi Intézete, a DAB Történelmi Munkabizottsága, a DAB Társadalomtudományi és Történelmi Szakbizottsága, a DE BTK Nemzetközi Interregionális Társadalomtörténeti és Néprajzi Kutatóközpontja, 2018. október 4-5. DE, Főépület. Előadás címe: Márffy Mantuano Judit (Lady Listowel) angliai tevékenysége és kapcsolatrendszere.
3. Angolbarát arisztokraták a Horthy-korszakban. Márffy-Mantuano Judit kapcsolatrendszere. Kolozsvár, 2019. november 23.,
4. George Russel Clerk Magyarországon. A Horthy-rendszer születése – Debrecen, 2019. november 14.
5. Carlile Aylmer Macartney történész Trianonról. 2021. július 5–9. Országos Honismereti Akadémia konferenciája 100+1, Szétszakítva is egységben, Debrecen, Református Kollégium

Püski Leventének megjelent egy monográfiája: *A Horthy-korszak szürke eminenciása Károlyi Gyula (1871–1947)*., Sziluett, Korszerű történelmi életrajzok sorozat. Kronosz Kiadó-Magyar Történelmi Társulat Pécs–Budapest, 165., 2016. Kiadott életrajza mellett is folytatta Károlyi Gyula kapcsolatainak kutatását, amelyről 2018 októberében, a debreceni konferencián adott számot, amely tanulmányként is megjelent az arisztokrácia kötetben: *Károlyi Gyula gróf: egy arisztokrata identitás összetevői*. In: *A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása*., Speculum Historiae Debreceniense 26. Szerk. Papp Klára, Püski Levente és Novák Ádám, Debrecen, 313-324., 2019.

Püski Levente a kutatómunkájának másik területe arról szól, hogy *a hitbizományok milyen szerepet töltek be a magyarországi birtokmegosztásban a 20. század első felében*. A kutatómunka elsősorban a Széchenyi könyvtárban található korabeli nagy statisztikai adatgyűjtések és gazdacímtárak vonatkozó részeinek az összegyűjtését célozta. Előadást tartott 2019. november 23-án, Kolozsváron, s tanulmány is készült, amely megjelent: *Vélemények és adatok: Hitbizományok a két világháború közötti Magyarországon*. In: *Kultúra, művelődés, agrárium. Tanulmányok ifj. Barta János 80. születésnapjára*. Debrecen, 2020. 295–308.

Újabb kutatási irányként került középpontba annak vizsgálata, hogy *a magyarországi arisztokraták hogyan élték meg a történelmi állam megszűnését és a vele járó politikai változásokat*. A Nyíregyházi Egyetem Történettudományi Intézete és a Magyar Történelmi Társulat szervezésében „A magyar arisztokrácia Trianon-traumái” című konferencián a következő előadást tervezte: *„Arisztokrata politikuspályák a történelmi Magyarországtól a trianoni államig*.” A rendezvényt a járvány miatt 2020. november közepén tartották meg, online konferencia formájában. Az előadás elérhetősége: [Prof. dr. Püski Levente előadása – YouTube https://www.youtube.com > watch](https://www.youtube.com/watch)

A kutatócsoport 2018. októberében részt vett a „A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása” című konferencián (10 előadás a kutatócsoportból). 2019 szeptemberében a tanulmánykötet szerkesztésünkben megjelent: *A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása*. Speculum Historiae Debreceniense 26. Szerk. Papp Klára, Püski Levente és Novák Ádám, Debrecen, 2019. 426. A kötet 25 tanulmányt tartalmaz.

Elkészült a „Beszélő források az arisztokráciáról” című kiállítás szakmai anyaga, amelyet – mivel az egyetemen személyes jelenléttel nem tudtunk megrendezni – virtuális, folyamatosan bővíthető kiállítás formájában tettünk közvé, amely a történelem képzés forrásfeldolgozó óráit is segíti. A technikai megjelenítés a Doktori Iskola honlapján Kerepeszki Róbert munkája.

<https://tndi.unideb.hu/hu/beszelo-forrasok-az-arisztokraciarol#overlay-context=hu/kutatocsoportok>
A források gondozásában, közzétételében a kutatócsoport tagjai közül eddig résztvettek: Barta János, Barta Róbert, Schrek Katalin és Papp Klára.

Megjelent munkáink közül többet a járvány ellenére sikerült bemutatnunk, s készült róluk néhány recenzió is:

Kerepeszki Róbert Darányi Kálmánról írott monográfiáját a Kronosz Kiadó 2018. április 21-én mutatta be a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon, ahol Zeidler Miklós beszélgetett a szerzővel.

Teleki Domokos *A spanyolok Mexicóba* című munkájáról, amelyet Egyed Emese rendezett sajtó alá (EME, 2019) rendhagyó online bemutatón 2021. május 5-én adtak hírt, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadója és a BBTE Hungarológia Doktoriskolája közös szervezésében:

<https://www.helikon.ro/rendhagyó-könyvbemutatót-szervez-az-eme/>

(BBTE Irodalomtudományi Intézet):

<http://hunlit.lett.ubbcluj.ro/hu/hirek/rendhagyó-könyvbemutatók>

„A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása” *Speculum Historiae Debreceniense* 26. Szerk. Papp Klára, Püski Levente és Novák Ádám, Debrecen, 2019. című kötetéről Iváncsó Fruzsina írt az Új Nézőpont 2020/1. számában, Veres Tünde pedig a Debreceni Szemle 2020. 2. számában közölt méltatást, s A. Gergely András tollából ugyancsak megjelent egy ismertetés az ujkor.hu portálon. (2020. 04.14., <http://ujkor.hu/content/a-magyar-arisztokracia-szerepei>)

Az arisztokrata tanulmánykötetet 2019 novemberében Kolozsváron mutatta be Papp Klára professzor, a kutatócsoport vezetője, majd 2021. június 28-án a Debreceni Egyetem Történelmi Intézete és a Nemzetközi Inter-regionális Társadalomtörténeti és Néprajzi Kutatóközpont szervezésében tartott online könyvbemutatón Barta János professor emeritus ismerette a szakmai közönséggel a tanulmánykötet értékeit, s Demeter Gábor, a Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa beszélt Schrek Katalin: A keleti kérdés válságainak kezelése az angol-országi kapcsolatok viszonyrendszerében. Koncepciók, mechanizmusok és azok szinterei 1821–1841. MOSZT könyvek 18. Pécs, 2020. megjelent monográfiájáról. (<https://tndi.unideb.hu/hu/harmas-könyvbemutató>)

Az Agrártörténet Szemle 2020. 4. számában két megjelent kötetéről közöltek recenziót. Orosz István: „Tanulmányok az Alföld mezőgazdaságáról” c. kötetéről Kaposi Zoltán (211–217.), A „Kultúra, művelődés, agrárium. Tanulmányok ifj. Bartha János 80. születésnapjára.” c. kötetéről Szerk. Papp Klára – Bárány Attila – Kerepeszki Róbert – Pallai László ugyanott írt ismertetőt Zsoldos Ildikó (217–219.).

Az „Újjáépítés és modernizáció. 1699–1795. Új remények a kétfejű sas árnyékában” című kötetéről az [Ujkor.hu](http://ujkor.hu) portálon készült recenzió, szerzője Szántay Antal. https://ujkor.hu/content/32944?fbclid=IwAR1bpZ_1onvcJ9yUBLN1e5wAxHkxOyJ3NgWLXDWySngmL2iU4GVNEMm1LU

A 2016 és 2021 júliusa közötti időszakban 35 konferencián szerepeltünk, ahol 58 konferencia előadást és megjelent munkáinkról 4 könyvbemutatót tartottunk, ketten szerveztünk konferencia-panelt (Egyed Emese, Papp Klára). A konferenciák és az előadások listáját mellékeljük.

A kutatások alapján megjelent könyvek száma 11, a kiadott tanulmányoké 50. A pályázatban foglaltaknak megfelelően kiadásra került Barta János zempléni adattárának II. kötete és könyve, kiadásra kész –lektorálás alatt áll – 7 további tanulmány és egy kötet:

Konferenciák és konferencia-előadások

1. 2016. november 10-13., Kolozsvár: Kolozsvár 700 éve királyi város, nemzetközi tudományos konferencia

előadó Papp Klára: *„Arisztokrata hétköznapiak Kolozsváron – családi levelezések tanúsága szerint”*

2. „Reformation in Mittel- und Südost-Europa”, nemzetközi konferencia Eperjes/Prešov 2017. december 4–7 között. A következők tartottak előadást:

Barta János professor emeritus (*Protestáns lelkészek a 18. század végi Zemplén vármegyében*),

Szabadi István docens (*Felekezetszerveződés és politika a koraiújkorai Partiumban*), tanszékvezető,

Papp Klára egyetemi tanár (*Vallási sérelmek a 18. századi Debrecenben*).

Kónya Péter egyetemi tanár (*Foreign studies of professors of the evangelical college of the augsburg confession in Prešov until the mid-19th Century*)

3. 2017. október 20-án a Magyar Tudományos Akadémia, Debreceni Egyetem Történelmi Intézet „Magyarország a középkori Európában” Lendület Kutatócsoportja és a Néderlandisztika Tanszék Diplomata írók, író diplomaták / Diplomats Writers, Author Diplomats címmel nemzetközi konferenciát rendezett a DAB székáztában (Debrecen)

Előadó Barta Róbert: *Történész a Foreign Office szolgálatában: C. A. Macartney (1895–1978) tevékenysége és írásai Magyarországról* címmel.

4. 2017. október 23, Hajdúszoboszló, Bocskai István Múzeum: Thököly és kora című konferencia

Levezető elnök és nyitó előadó Papp Klára egyetemi tanár: *Thököly Imre politikai pályája és felkelése*

előadó: Kónya Péter: *Valláskérdés a Thököly felkelésben*

5. 2017. május 18. Varadinum konferencia „Őrizzük Váradot ...” címmel

előadó Papp Klára: *Debrecen és Nagyvárad kapcsolata a kora újkorban*

6. 2017. október 11–13., Helyszín: Budapest MTA, Magyar Nemzeti Múzeum, Szervező: Humboldt-Kollégium és az MTA

Előadó: Egyed Emese: Le mouvement de type académique en tant que modus vivendi politique. György Aranka personnage-clé des sociétés scientifiques de Transylvanie (francia nyelvű előadás az erdélyi magyar nemességet is megszólító Aranka Györgyről) A konferencia címe: Aufgeklärte Sozietäten, Literatur und Wissenschaft in Mitteleuropa. Internationale Tagung und Humboldt-Kolleg an der Ungarischen Akademie der Wissenschaften

7. Helyszín: Bécs, Időpont: 2017. nov. 2., Szervezők: Michael-Benedikt-Gesellschaft zur Erforschung der mit el- und osteuropäischen Aufklärung (Budapest), Gesellschaft für Phänomenologie und kritische Anthropologie (Wien), az Institut für kunst- und musikhistorische Forschungen (IKM) der ÖAW-tal együttműködésben

Előadó Egyed Emese: Une lettre énigmatique (francia nyelvű előadás Fekete János egy - a hipotézisem szerint Sonnenfelsnek szóló, publikált színházi leveléről) Konferencia címe: Tagung Aufklärung und Autorität. Zum 200 Todestag von Joseph von Sonnenfels,

8. 2017. november 10: MTA Székház, Budapest, Szent László városa – Nagyvárad a közép- és kora újkorban

előadó *Papp Klára: Debrecen és Nagyvárad kapcsolata a kora újkorban*

9. 2017. május 17-én a Magyar Történelmi Társulat "Korok és életék, értékek és társadalmi szerepek Erdélyben" című konferenciáján Nyíregyházán

előadó *Papp Klára: Erdélyi arisztokrata hölgyek és a közügyek*

10. 2017. november 8. Kiegészítés konferencia, DE Történelmi Intézet

előadó *Barta Róbert: Carlile Aylmer Macartney írásai a kiegyezésről*

11. 2017. november 29., Nyíregyháza, Jósza András Múzeum, Az Erdélyi Fejedelemség másfél évszázada konferencia

előadó: *Papp Klára: Erdélyi és Magyar Királyságbeli nemesi családok kapcsolatai a 17. század második felében.*

Szabadi István: Református lelkészek státusa a 17. századi Erdélyben és a Partiumban

12. Jahre Ausgleich: Rezeption und Historiographie. Internationale Konferenz des Instituts für Ungarische Geschichtsforschung in Wien. Montag, 11. Dezember 2017 Ort: Collegium *Hungaricum Wien. Dr. Róbert BARTA (Universität Debrecen): C. A. Macartney's Writings on the Compromise of 1867.*

13. Universität Wien, Institut für Osteuropäische Geschichte, 2018. febr. 2–3. „Workshop Fideikommiss. Ein historiographischer Überblick“.

Pál Judit: Fideikommiss in Ungarn. Ein historiographischer Überblick.

14. 2018. március 29., Helyszín: Budapest, Francia Intézet, Szervező: Szervezőbizottság

Előadó Egyed Emese: La double stratégie (Gróf Fekete János európai színházkritikusi tevékenysége)

Konferencia címe: *Journée d'étude sur le 18e siècle français,*

15. 2018. május 3–5., A konferencia címe: A dialógus formái a magyar régiségben 1450–1750,

Helyszín: Kolozsvár, BBTE, Szervező: MTA Reneszánsz Barokk kutatócsoport és BBTE

Előadó Egyed Emese: Székely László fordítói habitusa (összefoglaló tanulmány Székely László műfordítói munkásságáról két ismeretlen kéziratot kötet bemutatásával),

16. 2018. június 1. Volt egyszer egy Monarchia. Város és vidék c. konferencia Hajdúnánáson

előadó Barta János: Birodalom az alpesi tejjgazdaságok és a transzhumáló állattartások között

17. 2018. jún. 22–23., Helyszín: Párizs, Sorbonne, Szervező: Voltaire Foundation és Sorbonne, A konferencia címe: Voltaire du Rhin au Danube. XVIIIe-XIXe siècles,

Előadó Egyed Emese: Le double message du comte János Fekete. Sur la traduction hongroise de la Pucelle de Voltaire. (francia nyelvű előadás Fekete János Voltaire-fordításáról)

18. 2018. szept 3–6., Helyszín: Eger: Eszterházy Károly Egyetem, Szervező: Eszterházy Károly Egyetem, Eger és MTA régi magyar drámakutató csoport, A konferencia címe: Theory and Practice in 17th–19th Century Theatre (Sources, influences, texts in Latin and in the vernacular, ways towards professional stage)

Előadó Egyed Emese: La maladie saturnienne, la censure des sentiments (1834–1838) (francia nyelvű előadás Bethlen Ferenc kéziratot drámájáról),

19. Charles University Prague – Institut für das Studium totalitärer Regime Prag – Universität Wien, 2018. okt. 11–12. „Elitenwandel in der Ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts“

Pál Judit: Die ungarische Aristokratie in der Umbruchszeit (1918–1919) im Spiegel der Ego-Dokumente

20. 2018. nov. 29-30. Prága, Károly Egyetem, *Obdobie tridsaťročnej vojny v konfesijnom vývine strednej Európy* (Közép-Európa vallási fejlődése a harmincéves háború idején) c. konferencia
előadók: Papp Klára-„Az erdélyi fejedelmek egyházpolitikája a harmincéves háború idején”
Kónya Péter: *Medzi protestantizmom a rekatolizáciou. Ortodoxné obyvatel'stvo Horného Uhorska v rokoch tridsaťročnej vojny*

21. 2018. október 4-5. Debreceni Egyetem, A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti szerepvállalása a 17-20. században (DAB Társadalomtudományi és Történelmi Szakbizottsága)
szekcióvezetők: Papp Klára, Orosz István, Barta János, Püski Levente

előadók a kutatócsoportból: Kónya Péter (*Eperjesi Egyetem, Prešov*): *Arisztokrácia a Rákóczi-szabadságharcban és a kuruc állam vezetésében*

Orosz István (*DE Tört. Int.*): *Nagybirtokosok Debrecenben*

Egyed Ákos (*EME Kolozsvár*): *Gróf Mikó Imre az Erdélyi Gazdasági Egyesület újjászervezője.*

Schrek Katalin (*DE Tört. Int.*): *Gróf Vay Dániel és a civis polgárok megmozdulása az 1877–1878-as orosz-török háború idején*

Egyed Emese (*BBTE, Kolozsvár*): *Fekete János gróf (1741–1803) határátlépései*

Papp Klára (*DE Tört. Int.*): *Sajátosságok az erdélyi arisztokrata nők társadalmi-közéleti kapcsolataiban a 18–19. században*

Püski Levente (*DE Tört. Int.*): *Károlyi Gyula személyes kapcsolatrendszere a két világháború között*

Barta Róbert (*DE Tört. Int.*): *Márffy-Mantuano Judit (Lady Listowel) angliai tevékenysége és kapcsolatrendszere*

Kerepeszki Róbert (*DE Tört. Int.*): *„Fekete bárányok” – Arisztokraták és a magyar alvilág a két háború között*

kötet: A magyar arisztokrácia társadalmi-közéleti kapcsolatai és szerepvállalása. *Speculum Historiae Debreceniense* 26. Szerk. Papp Klára, Püski Levente és Novák Ádám, Debrecen, 2019.

22. „Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország összeomlása 1918-ban – Konfliktusok és megoldási kísérletek” c. konferencia. Karcag, Városháza, 2018. november 23.
előadó Kerepeszki Róbert: *Arisztokraták és a forradalmak 1918/19-ben.*

23. Időpont: 2019. március 8., **Helyszín:** Kolozsvár, **szervező:** BBTE Magyar Irodalomtudományi Intézet

előadó Egyed Emese: *Ókori történet provokatív víziója: Voltaire : Sémiramis* (Gróf Fekete János levelei felhasználásával).

24. Canadian Congress of the Humanities and Social Sciences (panel: Hungarian Studies Association of Canada) – University of British Columbia, Vancouver – 2019. jún. 1–3.

Pál Judit: *The end of the First World War and the change of the administrative elite in Transylvania*

25. 2019. szeptember 12-13. Kolozsvár, EME: Imreh István emlékkonferencia (szervezők között Pál Judit, KAB Történettudományi Szakbizottság)

előadó Egyed Ákos: *Imreh Istvánnal közös utakon a történetkutatásban*

Barta János: *Javaslatok és ötletek az Erdélyi Mezőgazdasági Egyesületek programjában (1769-1772)*

Papp Klára: *Közösségi rend és törvénykezés a 18. századi bihari hajdútelepeken*

szekcióvezetés: Papp Klára, Pál Judit

26. 2019. november 14., Debrecen, A Horthy-rendszer születése-Tudományos konferencia, Debreceni Egyetem, BTK, Történelmi Intézet

előadó Barta Róbert: *George Russel Clerk Magyarországon.*

Kerepeszki Róbert: A „bűnös város” 1919/20-ban

Püski Levente: Egy elmaradt házszabály reform az első nemzetgyűlés idején

27. 2019. nov. 15. Thalia Germanica nemzetközi konferencia, Kolozsvár

Előadó Egyed Emese: Jakob Friedrich von Bielfeld et Joseph Sonnenfels sur le théâtre – lectures hongroises au 18e siècle.

28. 2019. november 23., Kolozsvár, Tudomány Napja „Cselekvő arisztokraták” konferencia

A panel szervezői: Egyed Emese és Papp Klára, szekcióvezetők: Pál Judit, Barta János
előadók

Papp Klára (egy. tanár, NKFI-pályázatvezető, DE): *Gazdálkodó arisztokraták és segítők (Birtokos és tisztikar kapcsolata a 18-19. században)*

Kónya Péter (egy. tanár, rektor, Eperjesi Egyetem): *A nagymihályi Sztáray-uradalom kialakulása Zemplén és Ung vármegye területén (a 18. század első felében)*

Szabadi István (egy. docens, DE; levéltárigazgató, Tiszántúli Református Egyházkerületi Levéltár): *Adalékok az erdélyi református főkonisztórium és a debreceniek 18. századi kapcsolatához*

Püski Levente (egy. tanár, DE): *Arisztokraták a magyarországi pénzügyintézetek vezetésében a két világháború között*

Kerepeszki Róbert (egy. docens, igazgatóhelyettes, DE): *A királykérdés és a magyar főnemesség: arisztokraták reprezentációja a két háború közötti politikában*

Barta Róbert (intézetigazgató, DE): *Angolbarát arisztokraták a Horthy-korszakban. Márffy-Mantuano Judit kapcsolatrendszere*

29. 2019. október 22. HIT konf.

előadó Szabadi István: *"E világ ő néki is ellensége, mint nekem volt" Zoványi György töprengései a püspöki hivatásról*

30. 2019. nov. 15. Thalia Germanica nemzetközi konferencia, Kolozsvár

előadó Egyed Emese: *Jakob Friedrich von Bielfeld et Joseph Sonnenfels sur le théâtre – lectures hongroises au 18e siècle.*

31. 2019. december 5-6., Eperjes: Vallástörténeti konferencia

előadó Papp Klára: *A Csákyak vallásossága*

32. 2020. november 10-11. Political and Administrative Elites in Europe. Theory and Practice in Historical Perspective”, online event hosted by: Charles University in Prague & Masaryk Institute and Archives of the Czech Academy of Sciences

Pál Judit: *“Aristokratie und Politik: die siebenbürgische Aristokratie und ihre familiale Netzwerk“*

33. 2020. február 25. Díszdoktori előadás, Eperjes, Evangélikus Kollégium díszterme

előadó Papp Klára: *A Csákyak a két hazában: a királyságbeli és az erdélyi család a 17–18. században*

34. „A magyar arisztokrácia Trianon-traumái” című konferencia

A rendezvényt a járvány miatt 2020. november közepén tartották meg, online konferencia formájában. Az előadás elérhetősége: [Prof. dr. Püski Levente előadása – YouTube](https://www.youtube.com/watch)
[https://www.youtube.com › watch](https://www.youtube.com/watch)

35. 2021. május 20. Varadinum konferencia: „Az Várad dolga legnagyobb...” váradi és partiumi nemesek, katonák és tisztségviselők a kora újkorban

Online történeti tudományos konferencia és kötetbemutató. Helyszín: a Festum Varadinum hivatalos Facebook-oldala: <https://www.facebook.com/varadinum>

levezető elnök: Papp Klára

előadó *Papp Klára: „Mindenkor igaz nemesi szabadságban élt...” Adalékok a Váradhoz kötődő nemesi familiák történetéhez Bihar vármegyében, a török kiűzése utáni időszakban*

Debrecen, 2021. augusztus 27.

Prof. Dr. Papp Klára

a kutatócsoport témavezetője